

Opinia prawna w sprawie opłaty restrukturyzacyjnej.

Po zapoznaniu się z treścią zapytania Dz. rachunkowości podatkowej w/m z dnia 04.02.2011r w sprawie opłaty restrukturyzacyjnej wniesionej przez podatnika _____ i przy uwzględnieniu stanu faktycznego tam wskazanego oraz wątpliwości prawnych, wyjaśniam co następuje.

Podatnik wniósł opłatę restrukturyzacyjną w kwocie _____ zł w związku z wnioskiem o restrukturyzację należności podatkowych. W toku restrukturyzacji podatnik zmarł przy czym z decyzji o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego z dnia 08.07.2004r nr _____ wynika, że przyczyną umorzenia postępowania był fakt wygaśnięcia należności objętych restrukturyzacją wskutek przedawnienia oraz fakt śmierci podatnika w dniu 01.2004r. Dz. rachunkowości posiada na karcie kontowej podatnika wniesioną opłatę restrukturyzacyjną i traktuje przedmiotową kwotę jako nadpłatę, stąd wniosek o stwierdzenie przedawnienia przedmiotowej nadpłaty.

W pierwszej kolejności należy ustalić charakter wniesionej opłaty celem udzielenia odpowiedzi na zadane pytanie. W mojej opinii nie mamy do czynienia z nadpłatą w rozumieniu art. 72 Ordynacji podatkowej, a co za tym idzie nie stosuje się do przedmiotowej kwoty przepisów o przedawnieniu nadpłaty. Nawet gdyby przyjąć, że jest to należność podatkowa podlegająca przepisom ordynacji podatkowej (ustawa stosuje się do niepodatkowych należności budżetowych- vide art. 3 pkt 3 lit.c Ordynacji podatkowej), to trudno mówić o tym, że została zapłacona nienależnie. Zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz.U.02.155.1287 z późn. zm.) opłata restrukturyzacyjna, obliczana od sumy należności objętych restrukturyzacją, pozostających we właściwości organu restrukturyzacyjnego, bez odsetek za zwłokę i opłaty prolongacyjnej, wynosi:

- 1) 1,5% - w przypadku przedsiębiorców korzystających z pomocy publicznej na podstawie ustaw o pomocy publicznej dla przedsiębiorców objętych programami restrukturyzacyjnymi,
- 2) 1,5% - w przypadku przedsiębiorców, którzy w dniu 30 czerwca 2002 r. posiadali należności od przedsiębiorców, o których mowa w pkt 1, w wysokości co najmniej 50% ogółu należności na ten dzień,
- 3) 15% -w przypadku pozostałych przedsiębiorców.

2. Termin płatności opłaty restrukturyzacyjnej wynosi 30 dni od dnia doręczenia decyzji o warunkach restrukturyzacji, z zastrzeżeniem art. 20.

3. Opłata restrukturyzacyjna stanowi dochód budżetu państwa, jeżeli należności podlegające restrukturyzacji stanowią dochód budżetu państwa, albo dochód odpowiedniego funduszu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, z uwzględnieniem ust. 4.

Na podstawie zaś art. 20 ust 4 cyt. ustawy opłata restrukturyzacyjna nie podlega oprocentowaniu ani umorzeniu.

Zatem wniesienie opłaty restrukturyzacyjnej, jako warunek przystąpienia do restrukturyzacji, nie może być traktowane jako świadczenie nienależne lub podatek zapłacony nienależnie w dacie jego wniesienia, skoro jej uiszczenie było warunkiem przystąpienia do restrukturyzacji. Tym samym w przypadku podatnika była to opłata należna i nie może być w tym znaczeniu traktowana jako nadpłata lub świadczenie nienależne. Ponadto biorąc pod uwagę przepisy wskazanej ustawy stwierdzić należy, że stanowi ona dochód budżetu państwa w przypadku podatków stanowiących dochód budżetu państwa, i należna jest za sam fakt przystąpienia podatnika do restrukturyzacji.

Ponadto analiza przepisów ustawy restrukturyzacyjnej prowadzi do wniosku, że nie podlega ona zwrotowi. Wprawdzie ustawodawca nie uregulował sytuacji prawnej opłaty restrukturyzacyjnej w przypadku umorzenia restrukturyzacji z przyczyn innych niż niespełnienie warunków restrukturyzacji czy ogłoszeniu upadłości lub likwidacji podatnika, niemniej jednak w tych ostatnich przypadkach opłata też nie podlega zwrotowi. Zgodnie z art. 21 ust. 5 ustawy restrukturyzacyjnej w przypadku umorzenia postępowania restrukturyzacyjnego z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 2 (*jeżeli warunki restrukturyzacji, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 i 3, nie zostały spełnione*), w ust. 3 (*gdy wobec przedsiębiorcy zostało wszczęte postępowanie likwidacyjne lub upadłościowe*) oraz w art. 18 ust. 7 (*że zamierzone działania przedsiębiorcy nie rokują powodzenia w przeciwdziałaniu zjawiskom, o których mowa w art. 1 ust. 2*), opłatę restrukturyzacyjną wpłaconą przez przedsiębiorcę zalicza się, w dniu wydania decyzji o zakończeniu restrukturyzacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, na poczet zaległości wraz z odsetkami za zwłokę. Opłatę rozlicza się na należności z poszczególnych tytułów proporcjonalnie do udziału tych należności w kwocie będącej podstawą określenia opłaty restrukturyzacyjnej.

W niniejszej sprawie postępowanie restrukturyzacyjnej zostało umorzone z innych przyczyn niż w/w, jednakże w mojej ocenie brak podstaw do zwrotu przedmiotowej opłaty, gdyż co do zasady przedmiotowa opłata w świetle wskazanych przepisów nigdy nie podlegała zwrotowi podatkowi. W razie umorzenia zaległości objętych restrukturyzacją stanowiła dochód budżetu państwa, a w przypadku nie dojścia do skutku restrukturyzacji była zaliczana na poczet zaległości.

W mojej ocenie nie można również mówić o świadczeniu nienależnym w rozumieniu art. 405 k.c. albowiem po pierwsze jeżeli traktujemy ją jako podatek, nie może stanowić świadczenia nienależnego, a po wtóre w dacie dokonywania wpłaty opłaty restrukturyzacyjnej była ona należna i nawet trudno powiedzieć, że podstawa do jej zapłaty odpadła później albowiem podatnik zainicjował swoim wnioskiem postępowanie restrukturyzacyjne i aby doszło skutecznie do określonych w ustawie skutków (tu umorzenia zaległości), zobowiązany był ponieść opłatę restrukturyzacyjną. Z konstrukcji wnoszenia przedmiotowych opłat wydaje się, że można wyprowadzić wniosek, że raz wniesiona opłata restrukturyzacyjna, należna w dacie wniesienia, nigdy nie podlegała już zwrotowi podatkowi. Stąd mając na uwadze w/w wyjaśnienia przyjąć należy, że jest to kwota należna skarbowi państwa, nie podlegając zwrotowi komukolwiek.

Marzena Kromotowska
Marzena Kromotowska
 RADCA PRAWNY
 Op-C 424 / 99

08.02.2011
 bejhera